

Ali tudi Cerkev v Sloveniji

potrebuje očiščenje?

Vatikan se je odločil, da pozove ljubljanskega in mariborskega nadškofa k odstopu kot opomin in svarilo. Papež Frančišek se loteva pospravljanja cerkvenih predalov s finančnimi, lobističnimi in podobnimi vsebinami, vrh slovenske Cerkve pa še vedno ni pripravljen prevzeti odgovornosti za izgube cerkvenih podjetij.

Vladimir Jerman

Vedeti še niso mogli, je pa slovenske škofe navdihnila intuicija, da so sejo Slovenske škofovske konference (SSK) 11. marca sklicali v Novem mestu. Udeležil se je tudi apostolski nuncij v Sloveniji – nadškof **Juliusz Janusz**. Iz Novega mesta so škofje izrazili hvaležnost papežu **Benediktu XVI.** za vodenje Cerkve in vse, kar je naredil za Cerkev na Slovenskem. Poudarili so pomen molitve za Cerkev in novega papeža ter sprejeli navodila za ravnanje ob izvolitvi novega papeža, tudi o 15-minutnem zvonjenju z vsemi zvonovi. Zvonili so že čez dva dni, 13. marca, ko je buenosaireški nadškof kardinal **Jorge Mario Bergoglio** postal papež **Frančišek**.

O »melnih žakljih«

Kaj da ima to opraviti z intuicijo? O, ima. Na zadnje julij-sko sredo je predsedovanje SSK prevzel novomeški škof monsinjor **Andrej Glavan**, ki bo poleg tega začasno upravljal ljubljansko nadškofijo. Od tiste marčne novomeške seje so se v Katoliški cerkvi, tako v Vatikanu kot tudi v Sloveniji, zvrstile pomemb-

ne spremembe. Novi papež s svojim neposrednim stikom z verniki ob vsakem nastopu stopnjuje navdušenje množic. Obenem pa duhovščina, predvsem visoka, izkazuje previdnostni zadržek.

Frančišek je napovedal ter se že tudi loteva odpiranja in pospravljanja cerkvenih predalov s finančnimi, lobističnimi in podobnimi predhodnim papežem slabo dostopnimi vsebinami. Prav zaradi njih je Benedikt, modri stavec, ko je dojel, da jim ne bo kos, Petrov sedež prepustil agilnejšemu nasledniku.

Kaj pa slovenska Cerkev, ali tudi ta potrebuje očiščenje? Z osamosvojitvijo Slovenije si je odprla nova obzorja, tudi gospodarsko. Največjo tovrstno vneto so pokazali pri sedežu naslednikov blaženega **Antona Martina Slomška**. Dokler niso ob razkritju italijanskega novinarja o najmanj 800-milijonem dolgu mariborske nadškofije – podatke so mu priskrbeli v Vatikanu – najprej onemeli, po zajetju sape pa ga ozmerjali za lažnivca. Čeprav naj ne bi bilo po za-trjevanju Mariborčanov nič res, je že Benedikt XVI. nadškofa **Franca Krambergerja** razrešil službe. Z njegovim

odhodom naj bi pokrili tudi vprašanje objektivne odgovornosti za finančni polom. Že poldrugeto leto pred **Krambergerjem** je moral med upoko-jence ljubljanski nadškof **Alojz Uran**. Čeprav je tedanji tajnik SSK **Andrej Saje** namignil, da je moral Uran oditi zaradi domnevnega očetovstva (zavitega v me-glo), so natančnejši razlogi za njegov prisilni odhod po nekaterih virih bolj konkretno gospodarski. Denarja nadškofije kljub pritiskom lobijev menda ni hotel preli-ti v že izpraznjene mariborske »melne žaklje« – če si smemo ta slikoviti izraz izposoditi pri mariborskem moralnem teo-logu **Ivanu Janezu Štuhec**. Melni so mlinski žaklji. Drugi pravi razlog razrešitve pa naj bi bil Uranov sicer skrajno ob-zirno izrečen, a jasen nasvet kardinalu **Francu Rodetu**, naj s svojo vselitvijo v dvo-rec Goričane do nadaljnega počaka, ker za to ni pravi čas. Pa še ni bilo Frančiška niti na obzorju ... in je Urana odne-slo, kardinal pa se je javno odpovedal dvorcu.

Krivci so, krivcev ni

Uran in **Kramberger** ob odhodu nista dobila sočutja sobratov, vse drugače pa je

zdaj ob prisilnem odhodu **Stresa** in **Turnška**, ko ti namigujejo celo na delovanje zlih sil. S papeževe strani? Nezaslišano!

Vtis je, da so k odstavitvi nadškofovske garniture **Uran-Kramberger** precej prispevali njuni najozži sodelavci. Imenovanje naslednikov je potekalo gladko in pričakovano. Pozorni proučevalec ne bi spregledal, da so približno v času okoli **Uranovega** umika **Antona Stresa** imenovali za nadškofa koadjutorja, **Marijana Turnška** pa počastili s precej redko uporabljenim imenovanjem za nadškofa pomočnika. Tako da je bila v nadaljevanju umestitev **Stresa** za ljubljanskega, **Turnška** pa za mariborskega nadškofa samo najbolj logičen in pričakovani razplet. Kazalo je, da ima vrh slovenske Cerkve vse niti trdno v rokah.

Finančno stanje mariborske nadškofije so prišli preverit gospodje iz Vatikana, ki pa svojih izsledkov niso obešali na velike zvonove. Stres in **Turnšek** sta javno obžalovala gospodarski zlom, hkrati pa zagotavljala, da nista zanj prav nič kriva. Pravičniški glas za **male delničarje** in sploh vse, ki so v dobri veri svoj denar

Page: 5

Reach: 0

Country: SLOVENIA

Size: 1161 cm2

2 / 3

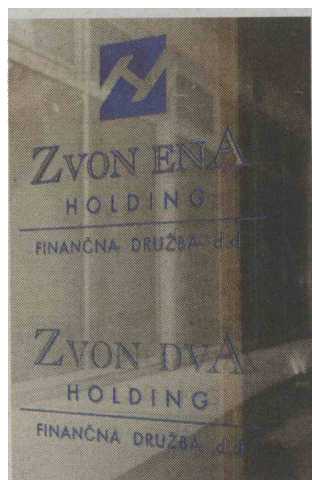
zaupali skladom, povezanim s Cerkvijo, je povzdignil le svetogorski gvardijan **Bogdan Knavs**. Za nadškofijska dvorca je izzvenel kot glas samotnega puščavnika – za kar so ga pohiteli nagraditi s premostitvijo v Ljubljano. Bliže k sebi, da bi ga nemara imeli bolj na očeh, in ne zato, da bi ga bolje slišali ...

V opomin in svarilo

Medtem so, tako kaže, papeški odposlanci, ki so pregledali mariborske poslovne predale, spisali poročilo in pripravili ukrepe. Konec aprila sta bila v Vatikan povabljeni tako Stres kot Turnšek, kjer so jima v ločenih pogovorih sporočili, naj se odpovesta službi. Vtis pa je, da nista pričakovala, da bo papež s podpisom dekreta tako zelo pohitel, zato slovenski škofje na zamenjavo še sploh niso bili pripravljene. Novomeški škof **Andrej Glavan**, ki je prevzel ljubljansko nadškofijo v začasno upravljanje, je za to svojo novo nalogo izvedel med obiskom svetovnih dni mladih s papežem Frančiškom v Rio de Janeiru – zaradi tega je moral skrajšati bivanje v Braziliji. Precej pa jih je ob odhodu Stresa in Turnška začelo nekontrolirano govoriti, da odstavitvam botrujejo zle sile. O

papeškem ukrepu si drznejšo govoriti, da je povezan s hudičem? Nezaslišano! Kot je nezaslišana Štuhčeva iz nemoči porojena jeza: »Jaz bi rekel tako: tudi sedanjí papež je prekratek čas papež, da bi bil seznanjen z nekim lokalnim problemom majhne Cerkve, kot je Cerkev na Slovenskem.«

Zatika se celo Glavanu, saj je dejal, da sklep iz Rima »težko razumemo«. Kot da mu je odstopljenih bolj žal od polomije: »Bolijo pa izjave nekaterih dobronamernih pa morda tudi nedobronamernih ljudi in celo klerikov, da odstop in opravičilo ne zadoščata, ampak bi mariborska nadškofija morala vsaj delničarjem škodo tudi povrniti. Kako naj ta, ki je na beraški palici kot še nikdar v zgodovini, kar koli povrne, saj bo ostala celo brez nepremičninskega premoženja, finančnih sredstev pa itak nima kje vzeti.« Celjski škof **Stanislav Lipovšek**, ki do imenovanja novega nadškofa začasno upravlja mariborsko nadškofijo, je bolj od vseh razgretežev s hladno glavo povedal, da je papeževa zahteva po odstopu ljubljanskega in mariborskega nadškofa Antona Stresa in Marjana Turnška vsej Cerkvi v opomin in svarilo.

Kdo bo poplačal stot milijonske dolgove propadlih mariborskih Zvonov? Foto Ljubo Vukelič

Dolgoví, dolgoví ...

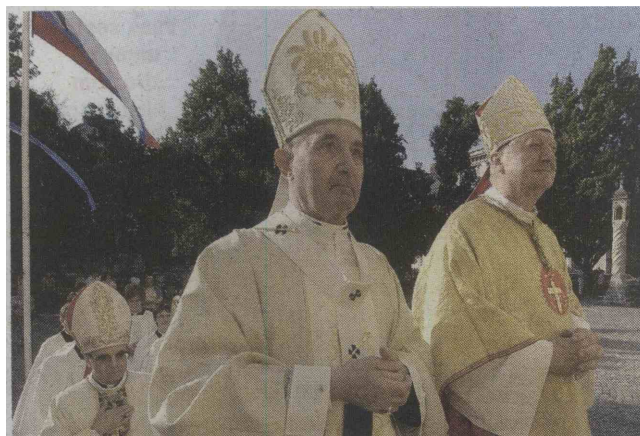
Družbe v lasti mariborske nadškofije so si nabrale za več kot pol milijarde evrov dolgov samo pri slovenskih bankah, s prodajo naložb pa bi lahko dobile največ okoli 200 milijonov evrov. Na vrhu seznama je NLB, ki ji dolgujejo okoli 250 milijonov evrov, Abanki 84, NKBM pa približno 73 ...

Kako naj mariborska nadškofija, ki je na beraški palici, povrne škodo desetstotim **malih delničarjev**, je spraševal novomeški škof Andrej Glavan, ki je ljubljansko nadškofijo prevzel v začasno upravljanje. Foto Jure Eržen

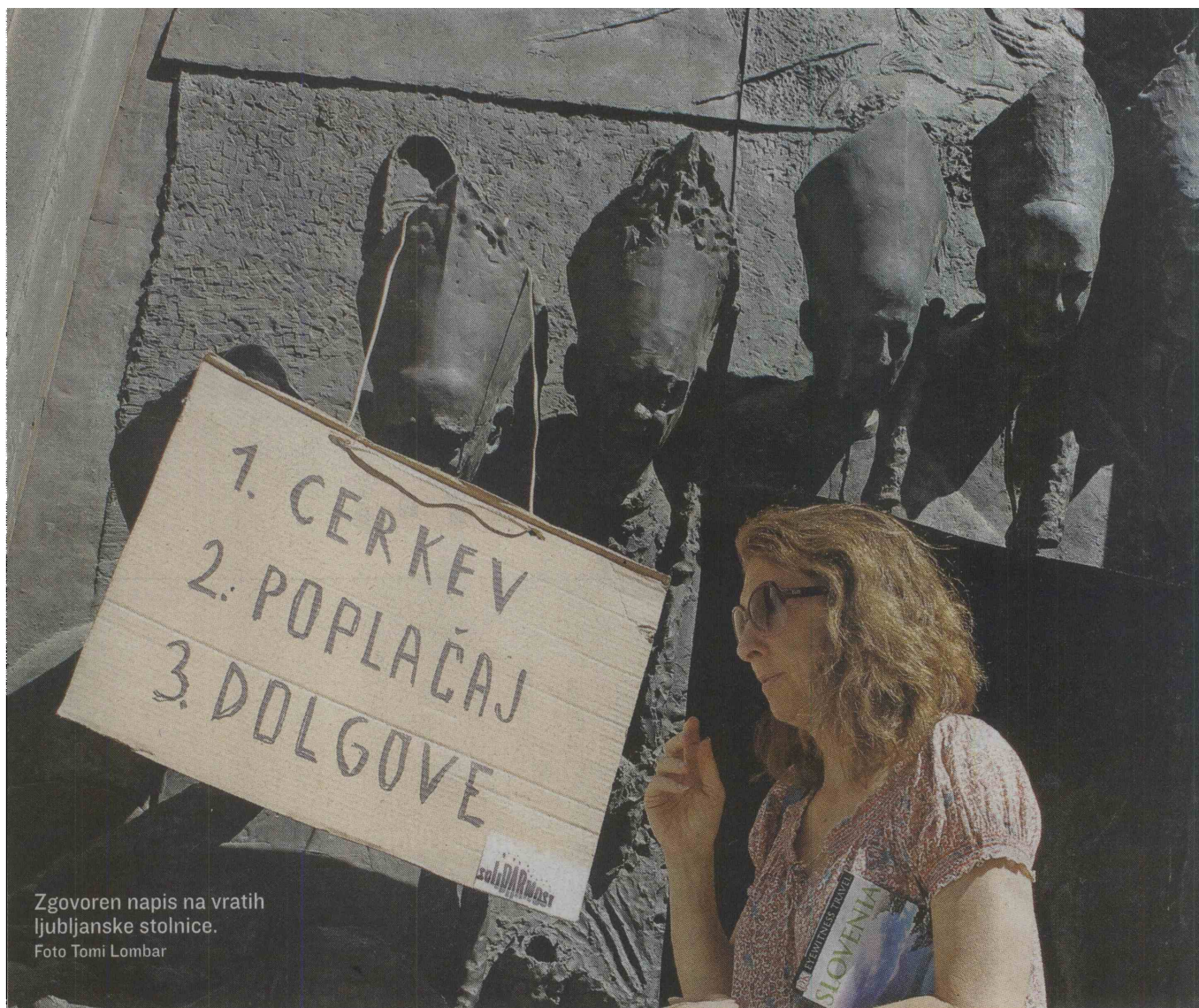
Isti dan kazen za soroden greh

Tako kot za slovenska nadškofa je papež Frančišek v skladu z 2. členom kanona 401 podpisal odpoved službe tudi nadškofu kamerunskega glavnega mesta Yaoundé in predsedniku kamerunske Škofovske konference, 66-letnemu **Tonyéju Bakotu**. Čeprav Vatikan nikoli ne navede razlogov za odpovedi služb, gre tudi v tem primeru verjetno za greh, ki je soroden mariborskemu. Monsinjur Bakot naj bi bil vpleten v številne nepremičninske posle. Po navedbah kamerunskih medijev je tamkajšnja Katoliška cerkev takoj za državo največji nepremičninski lastnik, pri trgovanju z njimi pa je zabredla še v hude dolgove.

Nadškofa Alojz Uran in Franc Kramberger sta tudi morala med upokojence. Foto Tadej Regent

Italijanski mediji v zvezi z odstopoma navajajo novo številko o dolgu mariborske nadškofije: 900 milijonov evrov.

Zgovoren napis na vratih ljubljanske stolnice.
Foto Tomi Lombar

Apostolski nuncij v Sloveniji nadškof Juliusz Janusz, ljubljanski nadškof Anton Stres in mariborski nadškof Marjan Turnšek pred srečanjem z novinarji Foto Tomi Lombar